

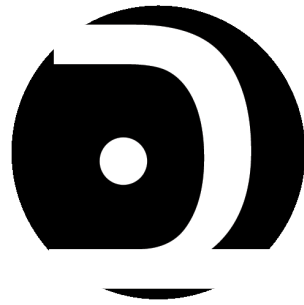
בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות
בהעלותך תשפ"ב

[245]

מהארכיון

ת"ת כנגד כולם, דבקות בתורה, ידיעת התכלית .....ב

מציאת התפקיד הייחודי שלי בחיים .....ד

חוש של חיות .....ה

חידושי תורה הלכה למעשה .....ה

בחור צעיר ששוכח תלמודו מיד לאחר הלימוד .....ו

ת"ת כנגד כולם, דבקות בתורה, ידיעת התכלית

לכבוד הרב שליט"א, א. בעבר שאלתי את הרב, דכיון שתכלית האדם בעולמו הוא להיות דבוק בה' באופן מוחשי, א"כ למה מצות ת"ת כנגד כולם, ורואים שהכל משקיעים עיקר כוחותם בלימוד התורה, כאשר לכאורה מצוות אחרות מביאים הרבה יותר לדביקות בה' באופן מוחשי. והשיב לי הרב דמצות הדביקות יש בה כמה חלקים, **דבקות ברצונו** ית"ש כאשר עוסק ברצונו בלימוד הלכה, **דבקות בחכמתו** ית"ש כאשר עוסק בחכמתו בלימוד הלכה ואגדה, **דבקות במעשה**, ו**דבקות בהרגשה** – לחוש את מציאותו ית"ש, ע"כ.

אנא באר לי יותר, כי הבנתי ממאמר ראשון שבס' בלבבי משכן אבנה ח"א שכל תכלית האדם הוא להגיע לדביקות בה' באופן מוחשי, וכמ"ש שם כמה פעמים, כי גם מצות ת"ת הגדול מכל המצוות הוא אמצעי להשיג את התכלית, דהיינו הדביקות המוחשית, וכן היה נראה לי ברור שע"ז האריך הרב במאמר זו לבאר שכל המצוות ות"ת היוין אמצעי להשיג את התכלית שהוא דביקות מוחשית. אבל לפ"מ שהשיב לי הרב, יוצא לכאורה שלימוד התורה הוא ג"כ השגת התכלית ואינו אמצעי בלבד, דהא בלימודו הוא דבוק ברצונו וחכמתו ית"ש, ומי שילמד תורה כל חייו ולא יעבוד כלל על אמונה ודביקות שפיר קיים תכלית חייו דהא דבק בה' בתמידות. וגם במעשה מצוות הרי כתב שיש בה א' מחלקי הדביקות שהוא הדביקות במעשה שנעשה שותף להקב"ה, וא"כ גם בהם יש קיום התכלית, ואף אם אין מצוותיו מביאין לו לדביקות בלב, שפיר עושה הוא את תכלית חייו.

ב. מהו כונת הח"ח זצ"ל במכתבים מכתב סג שכתב וז"ל: 'יודע האדם כי כל תכלית ביאתו בעוה"ז הוא רק בשביל ידיעת התורה, וכמאמר ר"י בן זכאי (באבות) 'אם למדת תורה הרבה וכו' כי לכך נוצרת'. הרי הרב האריך בספרו בלבבי משכן אבנה ח"א שהתכלית הוא דביקות בחוש, וגם לימוד התורה הוא אמצעי להתכלית. ומה כוונת הגר"א הידוע במשלי עה"פ החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חיך, 'אחוז את המוסר שהתחלת בו וכו' אלא אדרבה תוסיף תמיד גדרים ומצוות על המוסר שלא תבוא לידי רפיון וכו' כי מה שהאדם חי הוא כדי לשבור המידה שלא שבר עד הנה, לכן צריך תמיד להתחזק, ואם לא יתחזק למה לו חיים'.

ג. המס"י בפ"א ייסד שיסוד ושורש העבודה התמימה והחסידות הוא שידע האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו וכו'. וכתב שהתכלית הוא העוה"ב, והאמצעים המגיעים את האדם לכך הם המצוות בעוה"ז, והאריך בזה בפרק הראשון.

אנא באר לי, למה ענין זה הוא היסוד והשורש לכל, למה לא יספיק לאדם שידע שמה שמוטל עליו בעולם זה [מפני שהוא קנוי לה', מפני הכרת הטוב] הוא לעשות רצון ה', ואז יעמול כל חייו לעשות רצונו ית' כמה שיכול, גם בלי ידיעה שיש עוה"ב. ואם מפני שצריך מוטיבציה שלא לשמה בשביל הנאת עצמו, נמצא שמשגיג לחסידות כבר עוזב הוא את הפרק הראשון, ולכאורה אין זה מסתבר כלל, שמה שהניח המס"י כיסוד ושורש, נופל משמגיעים למדרגה מסויימת. ואם נימא דכונת המס"י אל מה שהאריך הרב בס' בלבבי משכן אבנה ח"א מאמר

בירור תכלית החיים, ניחא לי, אבל לכאורה לא משמע כן, דהא ראיותיו מחז"ל ומהשכל אינם מוכיחות שבעוה"ז צריך אדם לחיות בדביקות, ויכול להיות שהאדם עושה מצוות בעולם זה ומקבל שכר עליהם בעוה"ב כמו פועל, וגם ממש"כ קרוב לסוף הפרק: 'והנה אחר שידענו זה נבין מיד חומר המצוות אשר עלינו וכו', משמע דכוונתו בפרק זו שיהא מוטיבציה לאדם, ולא לבאר צורת החיים והעבודה. ממני הרוצה להבין ולעלות

תשובה:

א. נצרך דבקות בה' בכל החלקים, בכל הקומה. ולכך אם דבוק רק בשכלו אינה דבקות שלמה כי נחסר שאר החלקים. וכן אם דבקות רק במצות - מעשה, נחסר שאר חלקי הדבקות, נחסר הדבקות השלמה.

אולם יתר על כן. יש מדרגות בדבקות השכלית, שככל שחש את מציאות השי"ת כן שכלו דבק יותר בשכל התורה. וכלשון הפסוק כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. והיינו שמי שדבק רק בשכלו, דבק בחכמת הבורא. אולם כביכול אינו מקבל מפיו של הקב"ה, כי הוא רחוק ממנו. ודומה לאדם שקורא ספר שנכתב ע"י זולתו. אולם מי שחש את השי"ת, נמצא עמו ואצלו כביכול ושומע את חכמתו ממנו ית"ש כביכול מפיו.

ב. כנ"ל. התכלית בדבקות בהשי"ת בכל החלקים, והיינו להיות עמו ית"ש, ולדבוק בו בכל החלקים, רצון, חכמה - מחשבה. מדות, מעשה. אולם הכל באופן שנמצא עמו ואצלו. כבן הנמשך ממח האב הדבוק באב. ומכיוון שכתוב בראשית ברא אלקים וגו' ופרש בתרגום "בחכמתא". וכתב אשר יצר את האדם בחכמה, חכמת התורה הק', לכך עיקר הדבקות הוא בחכמה, שהוא עיקר הגילוי של הקב"ה בעולם. אולם כל זאת באופן שחי עמו ואצלו כנ"ל, שע"ז נתייסד כל ספר בלבבי משכן אבנה ח"א. והנה דבקות זו בחכמה היא בין בעוה"ז בין בעוה"ז. משא"כ דבקות במעשה הוא רק כאן בעוה"ז.

מלבד כך יש דבקות במדותיו של הקב"ה, שהם מדותיו הנגלים בתורתו, מה הוא רחום אף אתה וכו'. וזולת זה מדות האדם נעשים "מחיצה" בין האדם לבורא כביכול, כי הדומה דבק זה בזה "הוי דומה לו", אולם השונה נבדל. ופנימיות המדות הם "דעת" כפי שקרא הרמב"ם להלכות מדות הלכות דעות. ולכך פנימיות הדבקות במדות היא הדבקות ב"דעות" של הקב"ה כביכול. ואינו דבקות במדות כפשוטו.

יתר על כן פנימיות המדות - רצון. כי המדות אינם אלא גילוי הרצון. והבן שיש ד' אופנים בדבקות ברצון הקב"ה. א. רצונו לעשות רצונך. ב. השכלה מהו רצון ה', הנגלה בתורתו. וכמ"ש בנפח"ח שהעסק בהלכה הוא דבקות ברצונו ית"ש. ג. דבקות במדותיו שבהם גנוז הרצון וגילוי. ד. דבקות מעשה - מצות. שבהם גילה מה רצונו שנעשה.

ג. רבותינו לימדונו, שכל פועל פועל לתכלית. עיין באברבנאל, מלכים, א, פ"ג. וספר דרך חכמה לרמח"ל בתחילתו. ובקל"ח פתחי חכמה, פתח ג'. וספר אור ה', מאמר ב', כלל א', הקדמה. וכלל ב', פרק ד'. וכלל ו', פרק ה'. וספר העקרים, מאמר רביעי, פרק נ'. וספר תורת העולה

לרמ"א, חלק ב', פרק כ"א. ומהר"ל באר הגולה, הבאר החמישי, ד"ה במדרש, ב"ר, פ"ח. וספר מעין גנים פרק ד'. וספר החשק, חלק א', סימן ג'. וספר בינה לעיתים, דרוש ל', ד"ה והוא. ואמרי בינה, דרוש ג' לשבת שובה ד"ה וזה. אור שמח, הלכות תשובה, פ"ד. עבודת הקודש, חלק א', פרק י"ב. וחלק ג', פרק א'. אפיקי ים, בכורות, ח', ע"ב. אוצר עדן הגנוז, חלק ב', סימן ט'. לשם, ספר הדע"ה, חלק ב' דרש ב', ענף ג'. ספר מלחמות ה' לרלב"ג, מאמר שישי פרק שישי. ספר ישועות ה' לאברבנאל, חלק ב', עיון שני, פרק ג'. ועוד רבות.

ועיין רמב"ם (פירוש המשניות, שמונה פרקים, פ"ה) צריך לאדם שישעבד כל כוחות נפשו כולם לפי הדעת, וכו', וישים לנגד עיניו תכלית אחת, והיא השגת השם יתברך כפי יכולת האדם לדעת אותו, וישום פעולותיו כולן, תנועותיו, מנוחותיו, וכל דבריו מביאים לו התכלית, עד שלא יהיה בפעולותיו דבר מפועל ההבל, רצוני לומר, פועל שלא יביא לידי זאת התכלית. ועיין מורה נבוכים, חלק ג', פרק י"ג.

ועיין הכתב והקבלה (דברים, פרק י', פסוק יב) שישמש כוחות נפשו כולם וישים תכלית ידיעת השי"ת לבד, ולא יעשה מעשה קטן או גדול, ולא ידבר דבר ויסתכל בכל פועל ותנועה ויראה אם יבא אל התכלית ההוא, ואז יעשה. וכמ"ש הרמח"ל שם במסילת ישרים (פרק א) וכל מה שיוכל לחשוב שהוא אמצעי לקורבה הזאת ירדוף אחריו ויאחז בו ולא ירפהו, וכל מה שיוכל לחשוב שהוא מניעה לזה, יברח ממנו כבורח מן האש.

והרי שידיעת התכלית היא "צורת" כל העבודה למעשה.

מציאת התפקיד הייחודי שלי בחיים

שלום כבוד הרב, ברוך השם אני משתדלת להיות שמחה. וטוב לי באופן כללי. לאחרונה יצא לי לקרוא על כך שכתוב בגמרא שאם אדם יכול להיות לוטש אבנים טובות ובמקום זה הוא אופה לחם. אפילו אם הוא עושה מלאכה נצרכת ובאופן טוב, הוא אינו עושה את תפקידו ואת שליחותו בעולם. איך אני יכולה לחתור לידיעת השליחות שלי בעולם? כיום אני לומדת מקצוע ריפוי בעיסוק, אבל האהבה שלי לתורה ויכולת טובה של ניסוח בדיבור ובכתיבה גורמים לי להרגיש שאולי אני הולכת בכיוון נחמד מאד ואולי אני גם אצליח בזה. אבל שמא אני מפספסת את הייחודיות שלי והייעוד שלי? בחיזוק נשים? בעריכה לשונית של ספרי קודש, כתיבה שיכולה לעורר ולחזק? אשמח לעצתו וברכתו של כבוד הרב. (השאלה לגבי תפקיד הנשמה, מלבד התפקיד העיקרי כרעייה ואם).

תשובה:

ישנם רובדים קרובים יותר לעצמיות הנפש וישנם חיזוניים יותר. לכתחילה קודם יש לבדוק את החלקים הקרובים יותר לעצמיות הנפש, ובדוגמא שלכם כחיזוק נשים וכו'. ואחר בירור מתוך נסיון יש לבדוק אף נקודות חיזוניות יותר. ואם יש חיבור ראוי לב' החלקים יש לעשות את הנקודות הפנימיות עיקר והחיזוניות טפל.

כפי הנראה אצלכם החיבור לפנימיות יש לעשותו עיקר, ושאר החלקים כשילוב באיזון נכון.
בברכת השגת חלקכם השלם מתוך נועם שלווה ושמחה.

חוש של חיות

שלום רב, במהלך היום יום יש מעט דברים שגורמים לי לחוש חיות. כאשר אני מריח ריח טוב לעתים אני מרגיש שינוי בתפיסה. זה נשאר למעט זמן. אבל זו הרגשה טובה. כאילו אני מרגיש מציאות שונה. זה לא קורה כל פעם, וזה קורה ללא התראה. ואני לא יכול לגרום לזה לקרות. אותו דבר קרה לי אם התמקדות של ראייה וזה קרה לי מעט פעמים. כאשר מיקדתי מבט, לדוגמא על עץ. פתאום חשתי מחשבות וחיות שונה בתוכי כמו עם הריח. זה לא מובנה ואני לא יכול לגרום לזה לקרות שוב. זה פשוט קורה כשזה רוצה. כאילו המציאות מתחלפת מרע לטוב בחוש. והכל מרגיש עדין יותר. מה זה והאם ניתן לפתח את זה? אלו שתי הדברים היחידים שגורמים לי לחוש כך.

תשובה:

זהו כלי שדרכו מתנוצץ אור הנשמה. להבנתם עיין [בדע את נשמתך](#) בהרחבה.

הדרך המיוסדת ללמוד לגעת ברובדים הפנימיים יותר בנפש באופן של הדרגה ובנין, ולא בעיקר באופן של התנוצצות. בנין של מעשים, בנין של כוחות הנפש - הרגשה ומדות. ובנין של מוחין. וזהו עיקר הדרך הישרה שיבור לו האדם.

חידושי תורה הלכה למעשה

לכבוד הרב שלום וברכה! השאלה בקצרה. אדם שלומד לימוד בגמרא באופן רציני ומדוקדק ומבין את ההוראה היוצאת מכח לימודו וההוראה היא אינה נמצאת בשום מפרש או פוסק ואדרבה השולחן ערוך פסק נגדה, האם ההלכה המשתלשלת ממנה היא הלכה למעשה בעבור הלומד גופא?

ואמנם זה ברור ופשוט ומקובל שהולכים אחר דעת מרן הב"י והפוסקים, אך כתב כבר מרן הבית יוסף בהקדמתו שקודם שהחליט על הכרעה על פי שלושת עמודי ההוראה היה בדעתו להכריע את ענין ההלכה על ידי ראיות תלמודיות, אך כתב שמי יעיז להכניס ראשו בין הרים וכן היא דרך ארוכה. והנה הלומד ותר אחר האמת והלך דרך ארוכה ואחר כך מרים ראשו ומוצא עצמו בין הרים מה יעשה?

תשובה:

מצד מדרגת הדור, אין כח באנשי הדור כלל וכלל להכריע בין ראשונים כמלאכים. ואף החזו"א שהיה "חד בדרא", לא הכריע להלכה נגד ראשונים, אלא אך ורק בדרך לימודו, אולם לא למעשה.

והנה מי "שמוצא עצמו בין הרים". ראשית יש לחוש שזה נובע מ"גאווה" וכדו', כי קליפה קודמת לפרי. ולכך תחלה יש לחוש שדבר זה בא מהמקום הבלתי מתוקן שבנפש.

ולאחר מכן, אין לו להכריע כצד אחד שהאמת עמו, אלא יבין ש"חלקו שלו" באורייתא שייך לצד זה, אולם לא מפני שזה האמת וזולתה איננה אמת, אלא שלו נראה שכך האמת מפני שזה חלקו, ולכל אחד לפי חלקו כן נראה לו האמת, כי זו האמת שלו.

אולם למעשה יש לילך אחר דעת הפוסקים ולבטל דעתו מפני דעתם, כי תמיד יש לחוש שעושה כן מגאווה או נגיעה אחרת, וכל זאת לרוב שיפלותינו. וכן יש לחשוש מאוד שהכרעה זו נובעת מקטנות דעת מופלגת ביחס לראשונים.

בחור צעיר ששוכח תלמודו מיד לאחר הלימוד

בחור צעיר שוכח תלמודו מיד לאחר הלימוד, הדבר מוריד לו את הרצון להשקיע בלימוד. מה ניתן לעשות? תודה רבה

תשובה:

יש להתמקד בעיקר בחיבור העצמי ללימוד, התקשרות השכל והנפש מתוך הבנה שזו התכלית. כי הידיעה היא החיצונית והתקשרות הנפש היא הפנימית.

ויש לידע שישנם אנשים שיודעים פחות מזולתם אולם הם גדולים מהם מפני חיבורם העצמי.

מבט זה נצרך לקנותו היטב.

מלבד כך יתפלל לפניו ית"ש על כך רבות, יעשה הסגולות לזכרון שהוזכרו בדברי רבותינו, ולו מעט כשמן וכדו'.

לבירורים בנושאי ״בלבבי משכן אבנה״
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452

ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

לקבלת העלון השבועי בדוא״ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו״ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

שיעורי מורינו הרב שליט״א

מופיעים ב״קול השון״

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231

בס"ד

בלבבי משכן אבנה עולם ברור

המאמרים שבאו בספר זה, רובם נערכו מתוך סדרת שיעורים שניתנה במוצאי שבתות בעיר בני ברק. כל שיעור מקיף ומברר נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות, ונותן מבט שורשי ומעשי בדרך הישרה שיבור לו האדם. בחלקו האחרון של הספר מופיעים "מאמרי התקופה" - מתוך שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן שיחה נוגעת לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצאת לאור לראשונה.

הפצה אבדומוביץ

03.578.2270

משלוח בדחבי העולם

ספרי אבדומוביץ
רח. קוטלר 5, בני ברק
03.579.3829

הפצת ספרי קודש
רח. דוד 2, ירושלים
02.623.0294

ספרי מאה שערים
רח. מאה שערים 15,
ירושלים 02.502.2567

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652

בס"ד

בלבבי משכן אבנה בעל שם טוב - להב איש

ספר בעל שם טוב התחבב לדורות, אלא, שמאמריו בעוד שהם עמוקים הם גם תמציתיים, מצב הגורם קושי להבינם ולהשיגם. הרב מגלה רבות מהעמקות שיש בעשרים ושישה מאמרים ראשונים של פרשת בראשית.

בספר להב איש, סידר הרב וביאר את מאמרים אלו על פי סדר הנושאים, כולל: תורה, תפילה, אהבת ה', אהבת ישראל, אכילה בקדושה, אמונה, אמת, בחירה חופשית, בטחון בה', וקדושה

הפצה אברומוביץ
03.578.2270
משלוח ברחבי העולם

ספרי אברומוביץ רח. קוטלר 5, בני ברק 03.579.3829	הפצת ספרי קודש דח. דוד 2, ירושלים 02.623.0294	ספרי מאה שערים רח. מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567
--	--	---

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652

בס"ד

בלבבי משכן אבנה

תיקון כח התאוה

ספר זה עוסק בביאור פרטי מידת התאוה הרעה שבאדם, והדרכה מעשית לאופן תיקונה. האופנים שבהם מתגלית מידת התאוה בנפש האדם רבים הם מאוד. בספר זה מובאים ט"ז האופנים היותר עיקריים והיותר בולטים, שבהם מתגלית מידת התאוה בנפש האדם.

הפצה אברומוביץ

03.578.2270

משלוח ברחבי העולם

ספרי אברומוביץ

רח. קוטלר 5,

בני ברק 03.579.3829

הפצת ספרי קודש

רח. דוד 2,

ירושלים 02.623.0294

ספרי מאה שערים

רח. מאה שערים 15,

ירושלים 02.502.2567

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652

בס"ד

בלבבי משכן אבנה

נפש החיים שער ד'

מטרתו של ספר נפש החיים שער ד' עם פירוש בלבבי משכן אבנה הוא, לברר מהו עניינה ומהותה של התורה הקדושה, ואת יחס חיבורו של ה'אדם' לתורה הקדושה, בכל מדרגותיה. [562 עמודים]

הפצה אבחומוביץ

03.578.2270

משלוח ברחבי העולם

ספרי אבחומוביץ	הפצת ספרי קודש	ספרי מאה שערים
רח. קוטלר 5,	רח. דוד 2,	רח. מאה שערים 15,
בני ברק 03.579.3829	ירושלים 02.623.0294	ירושלים 02.502.2567

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652